trebuie creștinul să țină sabatul?

H. Laugt

IGBVA

Trebuie creștinul să țină sabatul?

H. Laugt

Cuprinsul

1. Învățătura creștină cu privire la sabat
1.1 Autoritatea legii și a sabatului
1.2 Care este rolul legii?
1.3 Poziția creștină
1.4 Locul sabatului în lege
1.5 Creștinul și sabatul

2. Sabatul în Noul Testament
2.1 Sabatul în evanghelii
2.2 Sabatul în Faptele Apostolilor
2.3 Sabatul în epistole

3. Comparație între cea dintîi și cea de a șaptea zi a săptămînii
3.1 Sîmbăta și perioada legii
3.2 Duminica și perioada harului

4. Răspunsuri la unele întrebări

O simplă citire a epistolelor Noului Testament arată că sabatul nu ocupă un loc de întîietate în învățătura creștină și că nu este necesar ca cel credincios să se oprească prea mult asupra lui. Experiența arată totuși că cine a fost greșit învățat cu privire la acest subiect are multe greutăți ca să se elibereze de obligația de a ține sabatul. Și chiar dacă nu-l ține, păstrează deseori sentimentul neascultării de voia lui Dumnezeu. Domnul să binecuvînteze, pentru o persoană care s-ar afla în această situație, citirea acestor cuvinte scrise cu un spirit de înțelegere frățească.

1. Învățătura creștină cu privire la sabat

Să ne amintim de autoritatea și de scopul legii, înainte de a arăta poziția creștinului cu privire la sabat. Cititorul va putea vedea că nu neglijăm nici o parte din Cuvîntul lui Dumnezeu.

1.1 Autoritatea legii și a sabatului

Legea a fost dată lui Israel la Sinai în modul cel mai solemn: „Au fost tunete, fulgere și un nor gros pe munte; trîmbița răsuna cu putere și tot poporul din tabără tremura... Tot Muntele Sinai fumega, pentru că DOMNUL Se coborîse în foc pe el" (Exodul 19.16,18). Tot Vechiul Testament subliniază autoritatea legii, căci ea a fost dată din slava lui Dumnezeu. Prorocii stăruie atît asupra părții morale a legii, cît și asupra sabatului, care este cea de a patra poruncă. Noul Testament este tot așa de clar cu privire la autoritatea legii: „Cît timp nu va trece cerul și pămîntul, nu va trece o iotă sau o frîntură de literă din Lege, pînă nu se vor împlini toate" (Matei 5.18). Și autoritatea aceasta va fi în sfîrșit pe deplin recunoscută atunci cînd Dumnezeu

va judeca secretele inimilor: „Toți cei care au păcătuit sub lege, vor fi judecați după lege" (Romani 2.12; vezi și Ioan 5.45).

Se poate înțelege destul de bine că un creștin evlavios își poate pune întrebări cu privire la lege și la sabat. Nu este cazul să-i spui că legea s-a învechit sau s-a anulat. Pentru cine respectă Cuvîntul, o astfel de explicație nu ar fi de ajuns: oare nu Dumnezeu este Cel care a dat legea? Să vedem mai degrabă cu ce scop a fost ea dată și pentru cine este ea folosită, adică cine urmează să o țină.

1.2 Care este rolul legii?

Legea a fost dată lui Israel și ea promitea viața celui care ar împlini-o. Însă nici un om n-a putut-o împlini în mod desăvîrșit, decît numai Domnul Isus. Totuși Dumnezeu a îngăduit experiența aceasta, ca să ne dovedească în adevăr că omul nu poate obține viața prin eforturile lui, împlinind legea. El a voit în felul acesta să ne aducă la singurul mijloc prin care putem fi mîntuiți: Isus Hristos. Legea este deci îndrumătorul nostru spre Hristos; ea este cea care ne face să cunoaștem păcatul (Galateni 3.24; Romani 3.20; 7.7 și Galateni 3.19).

De altă parte, Scriptura ne spune că legea este

puterea păcatului (1 Corinteni 15.56). Păcatul își arată toată puterea în om, cînd este cazul de a călca o poruncă a legii. De aceea legea ajunge o slujbă de blestem și de moarte (2 Corinteni 3.7,9; Galateni 3.13): puneți un om sub lege; ea va deveni un blestem pentru el, pentru că el este incapabil s-o împlinească.

Dar atunci cum să scapi de blestemul acesta al legii, recunoscînd totuși originea sa dumnezeiască și autoritatea ei de neschimbat? Iată cum: creștinul nu mai este obligat față de lege, pentru că el a murit față de legea aceasta (Galateni 2.19), care rămîne totuși valabilă veșnic în ea însăși. Să vedem deci care este poziția reală a celui credincios.

1.3 Poziția creștină

Noul Testament ne învață că omul este cu totul rău (Romani 3.9,10) și pierdut. Nu este decît o ieșire din situația lui nenorocită: moartea. Și tocmai așa s-au petrecut lucrurile cu cel credincios; el a murit, însă a murit împreună cu Hristos (Romani 6.5-11) și prin urmare el este mort față de păcat (Romani 6.11) și mort față de lege (Romani 7.4 și Galateni 2.19). El nu mai există deci în starea lui dintîi, nici ca un copil al lui Adam răspunzător potrivit conștiinței lui, nici ca un copil al lui Israel, obligat în mod legal să se supună legii. Viața lui,

singura pe care el o recunoaște ca a sa, este o viață de înviere. Pe de o parte, viața lui este ascunsă cu Hristos în Dumnezeu (Coloseni 3.3); de altă parte, ea este însăși viața lui Hristos arătată în el: „Nu mai trăiesc eu, ci Hristos trăiește în mine" (Galateni 2.20).

Devenind creștin, omul moare în ce privește starea sa cea dintîi, iar obligația lui față de lege este pentru totdeauna anulată (Romani 7.1-4). El este acum unit cu Hristos: singura lui regulă de purtare este să urmeze exemplul lui Dumnezeu, Dumnezeu într-un om, adică Isus Hristos (Efeseni 5.1,2). Regula aceasta de purtare se exprimă nu prin porunci bine conturate, cît mai ales prin principii: să umble în dragoste, în lumină, prin Duhul Sfînt...

O astfel de umblare este din punct de vedere moral mult mai ridicată decît cea pe care o impunea legea. De exemplu legea zice: „Să nu furi" (Exodul 20.15), în timp ce apostolul îndeamnă: „Cine fură să nu mai fure, ci mai degrabă să lucreze... ca să aibă ce să dea" (Efeseni 4.28). Harul nu numai că întotdeauna condamnă furtul, ci mai mult, încurajează să dai, potrivit dorinței unei inimi făcută în stare să iubească, și prin puterea Duhului Sfînt. Și de aceea citim: „Cine iubește pe alții a împlinit legea" (Romani 13.8,10). În aceste condiții și pentru că orice creștin are o fire și o putere care se situează mai presus de ceea ce cere legea, de ce

să nu țină el în mod natural sabatul, deși face parte din lege? Răspunsul la întrebarea aceasta — care a tulburat nu numai cîțiva credincioși sinceri — este că sabatul are un loc deosebit în lege.

1.4 Locul sabatului în lege

Sabatul are un loc foarte important în lege. Dacă privești la rînduielile date de Moise, observi că sabatul este legat de fiecare dintre ele; dacă privești la proroci, constați același lucru: că ei stăruie, aproape toți, asupra sabatului (de exemplu Ieremia 17.19-27). În sfîrșit, printre cele zece porunci date la Sinai, sabatul are un loc deosebit, pentru că, împreună cu datoria de a-ți cinsti părinții, el are o parte pozitivă, cea de a-ți aminti de odihna lui Dumnezeu cu ocazia creației, în timp ce celelalte porunci sînt îndeosebi interziceri. Se înțelege prin urmare că israelitul evlavios își găsea plăcerea în a ține sabatul în cinste.

Sabatul are și o altă trăsătură, care îl deosebește cu totul de celelalte porunci: el este în legătură numai cu autoritatea lui Dumnezeu. De ce trebuia ținut sabatul? Pentru că așa a zis DOMNUL. Acesta era singurul motiv, în timp ce pentru celelalte porunci era și un al doilea, în faptul că ele corespundeau limbajului conștiinței.

Legea are două părți:

— o parte morală care corespunde conștiinței naturale a fiecărui om. Astfel, un păgîn condus numai de conștiința lui putea să urmeze cea mai mare parte din poruncile legii (Romani 2.14-15).

— o parte rațională care nu privește decît pe poporul Israel, poporul pămîntesc al lui Dumnezeu, căruia legea i-a fost dată ca un legămînt. Văzut sub aspectul acesta, sabatul este porunca esențială a legii; el este în sine însuși un legămînt, un semn între DOMNUL și poporul Său pămîntesc: „Să lucrezi șase zile; dar a șaptea zi este sabatul de odihnă sfințit pentru DOMNUL. Cine va face vreo lucrare în ziua sabatului va fi pedepsit negreșit cu moartea. Fiii lui Israel să păzească sabatul, ținînd sabatul, ei și urmașii lor, ca un legămînt necurmat. Acesta va fi între Mine și fiii lui Israel un semn pentru totdeauna; căci în șase zile a făcut DOMNUL cerurile și pămîntul, iar în ziua a șaptea S-a odihnit și a fost înviorat" (Exod 31.15-17 și Ezechiel 20.12). Semnul acesta corespunde dorinței lui Dumnezeu de a asocia pe poporul Său pămîntesc odihnei Sale în creație.

În sensul acesta sabatul este chiar anterior legii (Exod 16.22-30), deși este reluat de ea în cea de a patra poruncă; el corespunde întocmai răscumpărării poporului Israel din robia Egiptului: „DOM-

NUL Dumnezeul tău te-a scos din ea (din țara Egiptului) cu mînă tare și cu braț întins; de aceea DOMNUL Dumnezeul tău ți-a poruncit să ții ziua de odihnă" (Deuteronom 5.15).

Dacă tăierea împrejur era semnul alegerii, în Avraam (Geneza 17.11), sabatul era semnul legămîntului cu DOMNUL, care Și-a sfințit un popor care să se bucure de odihna Lui în cea dintîi creație (Exod 33.14). Pentru a fi într-adevăr un semn distinctiv, sabatul trebuia să fie neutru în legătură cu conștiința.

1.5 Creștinul și sabatul

Legea mozaică, și prin urmare a sabatului, rămîne totdeauna îmbrăcată cu autoritate divină. Creștinul, deși recunoaște faptul acesta, nu-i mai este obligat. În adevăr, el este scăpat de blestemul legii acesteia care era mai presus de puterea lui, pentru că el a murit împreună cu Hristos, pentru care trebuie să trăiască de acum înainte prin puterea Duhului Sfînt.

Viața aceasta de înviere împlinește în mod spontan partea morală a legii în armonie cu conștiința naturală. Și dimpotrivă, ea nu are nimic a face cu partea de relații a legii, care privea pe poporul Israel. Sabatul, semn al legămîntului și al părtășiei

Domnului cu poporul Său pământesc, fără a fi în legătură cu conștiința, aparține numai acestei a doua părți a legii. Creștinul este deci liber față de ea.

2. Sabatul în Noul Testament

Desfășurarea ca doctrină prezentată pînă aici ar fi de ajuns pentru a elibera pe cel credincios care ar avea ezitări cu privire la sabat. Să vedem totuși cum a fost observat sabatul de Domnul și de Biserică la începutul ei. Sabatul este citat de 16 ori în Noul Testament; cea mai mare parte din menționări se află în evanghelii și în Faptele Apostolilor; o singură dată se menționează în epistole. (În numărul acesta nu sînt cuprinse locurile în care cuvîntul grecesc „sabbaton" înseamnă „săptămînă". Ele sînt în număr de 9: Matei 28.1; Marcu 16.2,9; Luca 18.12; 24.1; Ioan 20.1,19; Faptele Apostolilor 20.7; și 1 Corinteni 16.2. Semnalăm de asemenea folosirea a doi termeni apropiați: „ziua dinaintea sabatului" în Marcu 15.42 și „odihnă ca de sabat" în Evrei 4.9).

2.1 Sabatul în evanghelii

Născut „sub lege" (Galateni 4.4), Domnul a fost circumcis în a opta zi și a ținut sabatul, ca și celelalte sărbători evreiești. Totuși, deși ținea legea, Domnul arăta că un fel nou de relații cu Dumnezeu avea să fie stabilit. Astfel, în multe menționări ale

sabatului în evanghelii, accentul este pus pe faptul că Domnul deranja gîndul iudeilor cu privire la subiectul acesta. Dacă voia lui Dumnezeu ar fi fost ca și noi să-l ținem, nu s-ar fi întîmplat așa. Domnul dă trei motive principale care Îi permiteau să calce sabatul:

* Mai întîi, El este „Domn al sabatului" (Matei 12.1-8). Preoții profanau sabatul cu ocazia slujirii în templu, pentru că acesta din urmă avea întîietate față de sabat. Cu atît mai mult acesta se șterge înaintea Persoanei Domnului, care este infinit mai mare decît templul. El poate să dispună de sabat, pentru că El este Cel care l-a rînduit: El este Domnul sabatului. Să luăm exemplul unei case în care stăpînul a interzis intrarea într-o anumită cameră. El însă poate intra acolo și, desigur, el poate permite să intre și celor care sînt cu el. Ucenicii, care erau una cu Învățătorul lor, nu erau vinovați cu privire la sabat. Și știm că noi înșine sîntem uniți și mai mult cu Domnul în toate lucrurile (Romani 8.14-17).

* Apoi Domnul precizează că sabatul a fost făcut pentru om și nu omul pentru sabat (Marcu 2.23-28). Sabatul a fost dat pentru ca omul să se odihnească și să se bucure de roada muncii sale și nu pentru ca omul să devină sclavul sabatului. Și aici, Isus, Fiul Omului, poate dispune de sabat, avînd aceeași libertate față de porunci, cum a avut și

David atunci cînd era urmărit și era în nevoie. Pe de altă parte, Domnul aduce omului păcătos o odihnă superioară celei de a șaptea zi.

* În sfîrșit, Domnul vorbește despre sabat în legătură cu activitatea Tatălui: „Tatăl Meu lucrează pînă acum, și Eu de asemenea lucrez" (Ioan 5.17). După cele șase zile ale creației, Dumnezeu, văzînd că tot ceea ce făcuse era foarte bine, putea să se odihnească (Geneza 2.2): totul era perfect, nu mai era nimic de făcut. Dar de cînd păcatul a intrat în lume, Dumnezeu nu Se mai poate odihni; El a început iar să lucreze, îndeosebi pe planul unei noi creații. Nu există odihnă într-o creație pătată (Mica 2.10). Fiul, trimisul Tatălui, lucrează la fel ca El, și aceasta chiar și în ziua sabatului.

2.2 Sabatul în Faptele Apostolilor

Sabatul este citat de 9 ori în Faptele Apostolilor. Cea dintîi menționare precizează o distanță care corespundea drumului pe care iudeii aveau voie să-l facă, potrivit tradiției, într-o zi de sabat (Faptele Apostolilor 1.12). Celelalte menționări (Faptele Apostolilor 13.14,27,42,44; 15.21; 16.13; 17.2; 18.4) ne arată că Pavel și însoțitorii săi foloseau ocazia dată de odihna săptămînală națională a celei de a șaptea zi pentru a se întîlni cu iudeii, fie în sinagogile lor, fie în locurile unde ei erau adunați.

Aceasta nu trebuie să ne surprindă, pentru că apostolul Pavel vestea Evanghelia mai întîi iudeilor și, ca un slujitor plin de rîvnă și înțelept, el se adapta obiceiurilor iudaismului, pentru a prezenta lucrurile cu folos (1 Corinteni 9.20). Nu se poate deduce din locurile acestea că creștinii ar trebui să se adune în sinagogi și în ziua de sabat. Dimpotrivă, trebuie să notăm că ei duminica sărbătoreau cina (Faptele Apostolilor 20.7).

În sfîrșit, în concluzia întîlnirii care a fost numită mai tîrziu de unii „consiliul de la Ierusalim", apostolii, bătrînii și frații au spus credincioșilor dintre neamuri că ei nu aveau de respectat nici o rînduială evreiască, nimic altceva decît să se ferească de lucrurile jertfite idolilor, de sînge, de animalele sugrumate și de desfrînare (Faptele Apostolilor 15.28- 29).

2.3 Sabatul în epistole

Cuvîntul sabat este folosit o singură dată în ansamblul epistolelor care stabilesc doctrina creștină. Aceasta ar trebui să fie de ajuns ca să arate că n-ar trebui să i se dea atîta importanță. Mai mult, locul în care se află îndeamnă pe cel credincios să se despartă de formele legale și îndeosebi de sabat: „Deci nimeni să nu vă judece cu privire la mîncare sau la băutură, sau cu privire la o zi de sărbătoare,

sau lună nouă, sau sabate, care sînt o umbră a lucrurilor viitoare, dar trupul este al lui Hristos" (Coloseni 2.16-17). Deci nu trebuie să se facă din sabat sau din alte lucruri iudaice un subiect de discuție sau de judecată între creștini. Lucrurile acestea trebuie să fie puse acum pe un plan secundar în valorile spirituale, căci ele erau numai umbra lucrurilor care aveau să vină. Să lăsăm deci umbrele pentru a ne alipi de realitate, adică de Hristos Însuși.

În epistola către Evrei găsim de asemenea expresia „odihnă ca de sabat" (Evrei 4.9). Așa cum se va explica mai departe, ea nu corespunde odihnei din cea de a șaptea zi, ci unei stări de odihnă încă de viitor pentru Israel și o odihnă a credinței pentru cel care este creștin.

3. Comparație între cea dintîi și cea de a șaptea zi a săptămînii

Împărțirea timpului în săptămîni de cîte șapte zile nu rezultă din lucrarea lui Dumnezeu în creație. În adevăr, ea nu se sprijină pe nici un fenomen natural, spre deosebire de împărțirile în luni și în ani.

Cea dintîi zi și cea din urmă zi, duminica și sîmbăta, au o valoare simbolică și fiecare dintre ele caracterizează o anumită epocă dată în relațiile lui Dumnezeu cu oamenii.

Din punct de vedere istoric, cea de a șaptea zi a săptămînii a fost arătată mai întîi în însemnătatea ei.

3.1 Sîmbăta și perioada legii

Se pot arăta mai multe elemente specifice sîmbetei:

a) Ea este cea din urmă zi a săptămînii.

b) Ea este ziua la care se referă cea de a patra poruncă a legii.

c) Ea era pentru Israel ziua de odihnă de lucrările materiale (precizăm că acest cuvînt sabat nu înseamnă „sîmbăta" sau „a șaptea zi," ci „odihnă" și că erau și alte zile de sabat în afara zilei a șaptea: Leviticul 23.30-32).

S-ar putea face o paralelă între aceste trei elemente și trăsăturile caracteristice ale timpului legii:

a) Într-un sistem legal, binecuvîntarea este totdeauna văzută la sfîrșitul unei perioade de efort, așa cum odihna era la sfîrșitul săptămînii de lucru.

b) Era o perioadă în care relațiile lui Dumnezeu cu oamenii erau reglate prin porunci categorice, pentru împlinirea cărora omul nu găsea nici o putere în sine însuși.

c) Era, în sfîrșit, o epocă în care binecuvîntarea consista înainte de toate într-o prosperitate materială. Viața era promisă celui care va împlini legea (Leviticul 18.5, de exemplu), dar cînd se spunea despre viață, era vorba de relații fericite cu Dumnezeu în cadrul lucrurilor pămîntești. Era deci o părtășie cu Dumnezeu Creatorul; Israel a avut și va avea totdeauna o chemare pămîntească. Să notăm că în curînd Dumnezeu va vorbi din nou despre binecuvîntări pămîntești atunci cînd relațiile cu Israel vor fi din nou stabilite pe baza sîngelui lui Hristos: sabatul își va găsi atunci din nou, în mod natural, locul său (Isaia 66.23 și Ezechiel 46.3).

3.2 Duminica și perioada harului

Duminica are, la rîndul ei, anumite caractere.

a) Ea este un punct de plecare, cea dintîi zi a săptămînii.

b) Ea este ziua învierii Domnului Isus.

c) Ea este în sfîrșit „cea de a opta zi," expresie care se găsește în rînduielile levitice, adică o zi de reînnoire, o zi care nu face parte din ciclul primei creații, o zi în care Duhul lui Dumnezeu este răspîndit (se vede în lege expresia aceasta de a opta zi în „a doua zi după sabat": Leviticul 23.11-16 și Leviticul 9.1,23,24).

Paralela cu perioada harului ne dă mult de înțeles:

a) În perioada aceasta, viața este dată ca punct de plecare a oricărei manifestări creștine: „Dacă un om nu este născut din nou, nu poate vedea împărăția lui Dumnezeu" (Ioan 3.3).

b) Cînd se spune ceva despre viață, este vorba de o viață de înviere, un lucru cu totul străin firii: „Dacă este cineva în Hristos, este o creație nouă; cele vechi s-au dus; iată, toate s-au făcut noi. Și toate acestea sînt de la Dumnezeu" (2 Corinteni 5.17-18).

c) Perioada harului este caracterizată prin venirea Duhului Sfînt, într-o duminică, ziua Cincizecimii (Leviticul 23.16; Faptele Apostolilor 2.1). Pe de o parte cei credincioși, „printr-un singur Duh au fost botezați într-un singur trup" (1 Corinteni 12.13), ca popor ceresc al lui Dumnezeu; de altă parte, „puterile veacului viitor" care au avut loc, au anticipat acea mare zi, a opta zi pentru pămînt, ziua mileniului.

Pentru că cea dintîi zi a săptămînii caracterizează de asemenea perioada harului, poți să fii surprins că nu există vreo indicație precisă pentru respectarea zilei acesteia. De fapt, aceasta subliniază o altă deosebire dintre cea dintîi zi și cea din urmă zi a săptămînii: duminica nu este în nici un caz „sabatul creștin", căci creștinul nu ține zile, luni, timpuri și ani (Galateni 4.10-11). Domnul nu Se impune față de cei răscumpărați ai Săi, El nu repetă care sînt dorințele Sale; El ar vrea ca inimile noastre să fie atente la cea mai mică exprimare a voii Sale. Lucrul acesta este tot așa de adevărat pentru felul în care Îl adorăm pe Tatăl, ca și pentru ziua în care ar fi potrivit să facem aceasta în adunare. Socotim deci ca un privilegiu și nu ca o poruncă, de a ne putea strînge laolaltă ca adunare în fiecare duminică pentru adorare și pentru sărbătorirea cinei.

Pentru a ne face să înțelegem gîndul Său cu

privire la subiectul acesta, Domnul a fost împreună cu ucenicii Săi în primele două duminici după învierea Sa (Ioan 20.19,26). Mai mult, cei dintîi creștini, duminica se adunau ca „să frîngă pîinea" (Faptele Apostolilor 20.7 și 1 Corinteni 10.16; 11.23), în amintirea lucrării Domnului Isus. În sfîrșit, amintim că strîngerile de bani pentru cei credincioși în nevoie se făceau de asemenea în cea dintîi zi a săptămînii (1 Corinteni 16.2) și că Domnul a ales tot ziua aceasta pentru a încredința ultimele Sale revelații ale Scripturii, apostolului Ioan („Duminica" vine de la „ziua Domnului", în latinește „dies dominica"; a se vedea de asemenea Apocalipsa 1.10).

În concluzie, cea dintîi zi a săptămînii, duminica, este într-adevăr „ziua Domnului". Ea este pusă deoparte pentru creștinul care își amintește că, după ce a petrecut sabatul în mormînt, Domnul a înviat biruitor, în cea dintîi zi a săptămînii. Faptul acesta atinge profund inima celui credincios și multe cîntece spun despre el:

„Biruitor al Satanei și al lumii,

Fiul lui Dumnezeu iese din mormînt:

Unei nopți adînci de groază

Urmează ziua cea mai frumoasă".

4. Răspuns la unele întrebări

4.1 Geneza 2.3: *„Dumnezeu a binecuvîntat ziua a șaptea și a sfințit-o"*. Nu ne arată textul acesta că sabatul este permanent valabil și pentru toți oamenii?

Versetul citat nu conține nici o poruncă: Dumnezeu binecuvîntează ziua a șaptea și o sfințește pentru El Însuși, poate într-un mod permanent, însă nimic nu se cere omului prin cuvintele acestea. De altfel sabatul n-a fost cunoscut în timpul secolelor care s-au scurs înainte de Moise. Nu lipsesc amănuntele în legătură cu viața religioasă a patriarhilor: ni se spune despre altar, despre jertfă, despre zeciuială, despre sărbătoare, despre circumcizie, dar nici un cuvînt nu lasă să se presupună observarea sabatului.

Sabatul a fost cunoscut prin Moise, numai după ce poporul fusese răscumpărat din Egipt, mai întîi cu ocazia strîngerii manei (Exodul 16.23,29-30), apoi mai precis la Sinai, cu ocazia dării legii (Exodul 20.1,2,8-11). Singura semnificație a sabatului în legătură cu lucrarea lui Dumnezeu în creație a fost dată așa cum precizează un verset din Neemia: „Te-ai coborît pe Muntele Sinai... Le-ai făcut cunos-

cut sabatul Tău cel sfînt" (Neemia 9.13,14).

În concluzie, cu toată menționarea celei de a șaptea zi chiar de la începutul Genezei, sabatul nu a fost cunoscut înainte de Moise (Deuteronom 5.2,3) și nu privește decît pe poporul lui Israel pentru care el constituie un semn al legămîntului, așa cum s-a explicat deja.

4.2 Exodul 20.8: „Adu-ți aminte de ziua de odihnă, ca s-o sfințești". Făcînd parte din cele zece porunci și nu din legea ceremonială, sabatul nu trebuie să fie ținut și de creștini?

Cele zece porunci sînt într-adevăr deosebite de restul legii, prin felul solemn în care ele au fost date (Exodul 19 și 20), prin faptul că ele au fost scrise cu degetul lui Dumnezeu (Exodul 31.18) și au fost așezate în chivot (Deuteronom 10.5). Această situație deosebită era de folos poporului ca să se teamă de Dumnezeu (Exodul 20.20). Totuși Dumnezeu n-a îngăduit ca tablele legii să fie păstrate, probabil ca ele să nu devină un obiect de idolatrie, cum a fost cazul cu șarpele de aramă (2 Împărați 18.4).

După cărțile lui Moise, nu mai este o prezentare aparte cu privire la cele zece porunci în Cuvîntul lui Dumnezeu.

În Noul Testament, legea este văzută ca un tot, fără ca să se facă vreodată vreo referire la cele zece porunci. Dimpotrivă, Domnul Isus spune că cea mai mare dintre porunci este să iubești pe Domnul, apoi adaugă pe cea de a doua, de a iubi pe aproapele tău ca pe tine însuți (Matei 22.36-39). Aceste două porunci nu fac parte din decalog. Cea de a doua este de altfel prezentată ca rezumînd mai multe din cele zece porunci (Romani 13.9).

Deși se poate face deosebire între „porunci privitoare la închinare" (Evrei 9.1) și învățătura morală, este greșit să spui că s-ar putea distinge decalogul de restul legii în Noul Testament. Construcții ca „Dumnezeu a poruncit" sau „Moise a zis" sînt folosite aici fără să se facă vreo deosebire (Matei 15.4 și Marcu 7.10,11; de comparat cele două versete paralele) și deseori „legea lui Moise" cuprinde în mod clar toată învățătura dată de Dumnezeu în Pentateuh (Luca 24.44 și Faptele Apostolilor 28.23).

Oricare ar fi locul sabatului în lege, să ne amintim că libertatea creștinului cu privire la sabat nu vine de la faptul că legea ar fi desființată parțial sau total, ci de la faptul că creștinul este mort față de lege (vezi paragraful 1.5).

4.3 Matei 24.20: „Rugați-vă ca fuga voastră să nu fie iarna, nici în sabat". Aceste cuvinte ale Domnului nu dovedesc că sabatul va fi ținut în viitor?

Da, într-adevăr, dar este vorba de un timp încă în viitor. Poporul iudeu apostat va fi atunci adunat și templul reclădit va fi pîngărit de „urîciunea pustiirii". In acea perioadă, Biserica va fi fost deja răpită (1 Tesaloniceni 4.15-18; Apocalipsa 3.10).

Poți să gîndești că sabatul va fi atunci ținut în Israel așa cum este în prezent printre evrei și că faptul acesta va constitui o piedică pentru cei care vor trebui să fugă și cărora se adresează evanghelia după Matei.

Spunem din nou că sabatul va fi ținut în mod legal în timpul împărăției de o mie de ani (Isaia 66.23 și Ezechiel 46.3). În adevăr, dorința neschimbată a lui Dumnezeu ca omul să intre în odihna Lui va fi realizată pe pămînt, datorită lucrării de răscumpărare, în timpul împărăției lui Hristos.

4.4 Evrei 4.9: „Rămîne deci o odihnă ca de sabat pentru poporul lui Dumnezeu". Care este înțelesul versetului acestuia?

Ultima parte a capitolului 3 și capitolul 4 din

Evrei prezintă unele greutăți în înțelegere. Din cîte se pare, iată esențialul raționamentului scriitorului epistolei: Dumnezeu a răscumpărat un popor pentru ca el să se bucure de odihna lui pe pămînt și i-a dat, printre altele, sabatul ca arvună a binecuvîntării acesteia (Exodul 33.14 și Neemia 9.14). Din cauza necredinței sale, cea mai mare parte din popor a pierit în pustie și nici cei pe care Iosua i-a dus în Canaan n-au intrat în odihna lui Dumnezeu, pentru că îndemnul de a intra în odihna aceasta a fost făcută prin David, mult timp după aceea: „Rămîne deci o odihnă ca de sabat pentru poporul lui Dumnezeu..." În capitolul acesta, locul odihnei nu este dat, dar știm de altfel că pentru poporul pămîntesc al lui Dumnezeu, acesta va fi împărăția de o mie de ani în Israel, în timp ce casa Tatălui este odihna așteptată de Biserică. Dimpotrivă, condițiile pentru a intra în odihnă sînt bine arătate: credința și ascultarea. Prin credință intrăm chiar de pe acum în odihna conștiinței; prin ascultarea de Domnul putem să participăm acum la lucrarea harului Său și să ne pregătim să împărtășim și în viitor odihna dragostei Sale în cer, așa cum Israel va face pe pămînt (Țefania 3.17). Odihna de sabat din capitolul acesta nu este deci odihna săptămînală a zilei a șaptea, ci o stare de odihnă durabilă și încă viitoare, în care nu se poate intra decît prin credință.

4.5 Sabatul și libertatea creștină: aceasta nu ne-ar permite să ținem de bunăvoie sabatul, fără ca să pierdem nimic din ceea ce ne aduce harul?

Desigur nu, pentru că libertatea creștină constă tocmai în a fi eliberați de jugul legii, pentru a sluji lui Dumnezeu prin Duhul: „Toate îmi sînt îngăduite, dar nu toate sînt de folos; toate îmi sînt îngăduite, dar nu mă voi lăsa stăpînit de ceva" (1 Corinteni 6.12). Întreaga epistolă către Galateni ne este dată ca să condamne cu o seriozitate extremă pe cei care amestecă harul cu legea. Să citățm cîteva versete: „Hristos ne-a eliberat ca să fim liberi. Rămîneți deci tari și nu vă supuneți iarăși sub jugul robiei!" (Galateni 5.1); „Am murit față de lege, ca să trăiesc pentru Dumnezeu" (Galateni 2.19), ceea ce se subînțelege: „am murit față de sabat, pentru ca să trăiesc pentru Dumnezeu"; altfel n-aș putea trăi pentru Dumnezeu, n-aș putea să-L iubesc și să-I slujesc în libertate.

Încă un citat din aceeași epistolă: „Și mărturisesc iarăși" spune apostolul Pavel „oricărui om circumcis că este dator să împlinească întreaga lege" (Galateni 5.3). Pentru sabat, am putea citi tot așa de bine: „Mărturisesc iarăși oricărui om care ține sabatul că este dator să împlinească întreaga lege." Și Iacov adaugă: „Cine va păzi toată legea, și va

greși într-o singură poruncă, se face vinovat de toate" (Iacov 2.10). Ce angrenaj îngrozitor este să vrei să adaugi vreo poruncă legală evangheliei harului! Apostolul folosește expresiile cele mai tari pentru ca ochii copilașilor lui, pentru care iarăși simțea durerile nașterii (Galateni 4.19), să se deschidă. Ele să fie așa și pentru cititorii acestor rînduri.

Pentru apostol, amestecul legii și al harului este:

— „o evanghelie diferită," dar care nu există (Galateni 1.6).

— a anula harul lui Dumnezeu și însemnătatea morții lui Hristos (Galateni 2.21).

— după ce am început prin Duhul, să sfîrșim în firea păcătoasă (Galateni 3.3).

— să fi suferit în zadar pentru Domnul (Galateni 3.4).

— să fie sub blestem (Galateni 3.10).

— să fie supuși sub jugul robiei (Galateni 5.1).

— să fie căzuți din har (Galateni 5.4).

Epistola către Coloseni de asemenea tratează din plin problema aceasta care atinge baza relațiilor noastre cu Dumnezeu.

Să citățm, drept concluzie, exemplul apostolului

Pavel cînd vorbește despre îndreptățirea minunată pe care o avem numai în Hristos: „Privesc toate aceste lucruri ca o pierdere, față de prețul nespus de mare al cunoașterii lui Hristos Isus, Domnul meu. Pentru El am pierdut toate și le socotesc ca gunoaie, ca să cîștig pe Hristos și să fiu găsit în El, nu avînd ca dreptate a mea, pe aceea a legii, ci pe aceea care este prin credința în Hristos, dreptatea care vine de la Dumnezeu prin credință“ (Filipeni 3.8,9).